

Nunspeet, Dorpsstraat 12

Nederlands Hervormde Kerk en toren

Kerk: W. de Waal 1857-1858 gemeentelijk monument

Toren: C.C. Jurling (spits) zestiende eeuw, 1857/1858 rijksmonument

Kerk

De Nederlands Hervormde Kerk die in het centrum van Nunspeet staat dateert uit het midden van de negentiende eeuw. De klokkentoren is van veel oudere datum. Al in de late Middeleeuwen stond er op deze plaats een kerk die echter op 6 juni 1855 volledig afbrandde. Alleen een deel van de toren bleef behouden.

Op 28 mei vonden de aanbestedingen plaats voor de bouw van een nieuwe kerk en het herstel van de toren. De kerk werd gebouwd naar ontwerp van ir. W. de Waal uit Arnhem.

In september 1858 was het nieuwe gebouw klaar. Het godshuis, uitgevoerd in de stijl van het Waterstaatsclassicisme, is opgetrokken vanuit een T-vormige plattegrond onder met pannen gedekte zadeldaken. De bakstenen gevels zijn aan de onderkant witgepleisterd met schijnvoegen. Aan de bovenzijde worden de gevelvlakken afgesloten met een uitgemetseld fries van rechthoeken. De gevels worden geleed door steunberen, waartussen per travee een venster is geplaatst in een groot, rondboogvormig spaarveld. De diepliggende, rondboogvormige gietijzeren vensters met roedenverdeling en vorktracering zijn aangebracht onder geschilderde bakstenen profielbogen met terracotta kraagstenen.

De gevel aan de Dorpsstraat heeft in de beide buitenste traveeën een rondboogvormige, dubbele deur onder een kroonlijst. De naar de Laan gerichte kopgevel bevat ook een entree. Deze bestaat uit een rondboogvormige deur, gevat in een omlijsting en bekroond met een driehoekig fronton.

Een gevelsteen met onder andere het bouwjaar bevindt zich links van de deur. In het grote centrale spaarveld daarboven zijn drie rondboogvormige vensters geplaatst onder een driedelige profielboog. De geveltop, die wordt afgesloten met een uitgemetseld klimmend fries in ruitpatroon, bevat twee kleine, gekoppelde vensters onder een profielboog.

Aan de naar de Ds. De Bouterlaan gerichte zijde werd de kerk in 1960 uitgebreid met een geheel in stijl aansluitende uitbouw van 10 meter lengte waarmee het aantal zitplaatsen in de kerk naar ruim duizend werd gebracht. Links van deze uitbouw staat de consistorie, onder een zadeldak met een uitkragende gootlijst op klossen.

De wanden in het interieur zijn witgepleisterd en worden geleed door pilasters. De traveeën van midden- en dwarsschip zijn voorzien van pseudo-kruisribgewelven. De viering heeft een pseudo-stergewelf. Aan weerszijden van het schip is een balkon aangebracht. Na het vergroten van de kerk is het orgel naar het nieuwe gedeelte verplaatst. Dit orgel werd in 1872 gebouwd door orgelmaker L. van Dam jr. uit Leeuwarden.

Toren

‘De kerk is nieuw en onbelangrijk, alleen de toren van baksteen, beneden vierkant, door een achtkantigen koepel gekroond, vertoont nog eenige overblijfsels van Romaanschen stijl’, meldt Craandijk in 1886 over de dorpskerk van Nunspeet. Het onderste deel van de toren bleef behouden

bij de brand van 1855 en dateert vermoedelijk uit het begin van de zestiende eeuw. De houten spits is er pas na de brand opgezet.

De lage, robuuste toren heeft een vierkante, bakstenen onderbouw en is sober uitgevoerd met rechtgesloten spaarvelden en rondboogvormige galmgaten. De bovenste geleding is afgeschuind tot een achtkant met daarop de nieuwe opbouw. In de jaren 1857/1858 werd naar ontwerp van C.C. Jurling uit Nijkerk de toren 'voltooid' met een achtzijdige houten lantaarn en een overhuivende, ingesnoerde naaldspits, gedekt met leien. In de toren hangt nog een luidklok van Henricus Meurs uit 1631.

